

Redacția
și
Administrația

Cluj Reg. Maria 14

:: TELEFON 124 ::

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ZIAR SĂPTĂMÂNAL INDEPENDENT

Abonament:

Pe un an Lei 80.—

Pe 1/2 an „ 50.—

Pe 1/4 an „ 30.—

Anunțurile se primesc după tarif.

Manuscrisele nu se înapoiază.

Cluj 29 Aprilie 1923.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

Pentru străinătate un exemplar 2 Lei.

A. S. R. Principele Moștenitor la Cluj.

Cetățenii Clujului au astăzi un nou fericit prilej de a saluta în mijlocul lor pe A. S. R. Principele Carol, acel de care toată suflarea românească leagă cele mai frumoase nădejdi de viitor strălucit.

A. S. R. Principele Moștenitor nu vine ca atâți alți fii de Domni, cu pompă oficială și nici n'a îngăduit să i-se facă primire oficial sărbătorească. Ca altă-dată, s'a mulțumit cu o primire frățească și cu atât mai sărbătorească, voind să'l simțim cât mai aproape de sufletele noastre ale tuturor.

Dacă n'a venit însă spre a fi primit cu pompă oficială, a venit să ne arate personal o cale pe care n'am umblat și dela care România întregită așteaptă multe și în rândul dintâi acea „minte sănătoasă într'un trup sănătos”, — a venit să pună azi temeliele sportului, pe care România l-a neglijat îndeajuns. Aite țări și-au făcut din sport o condițiune de existență; în Ungaria toți „ungurii cari se deșteaptă” sunt organizați ca societate sportivă, căutând să și întărească trupurile pentru o zi pe care o așteaptă zadarnic; la fel în Cehoslovacia și Jugoslavia, unde Sokolii, Cercetașii, sunt mai multe sute de mii. — Noi suntem la început numai și frumosul început ce'l avem, îl datorim numai A. Sale Regale Prințului Carol.

Știind în ce înalt scop a venit între noi, recunoștința noastră să fie îndoită și să'l urmăim pe calea indicată, spunându-I fericiți: **Bine-ai Venit!**

Excluderi la Universitatea din Cluj.

— Nouăzeci și șapte de evrei, ruși și unguri dați afară pentru înscriere ilegală la facultatea de medicină din Cluj. —

Decanatul facultății de medicină dela Universitatea din Cluj, a șters din matriculele universității pe 97 de evrei, unguri și ruși, cari s'au înscris în mod ilegal, cu acte false sau fără dovada de cetățenie. Cei mai mulți dintre excluși sunt evrei basarabeni sau din Ungaria, veniți în țară pe ei știu ce căi neîngăduite.

Scoțându'i din universitate, decanatul facultății de medicină a dat studenților creștini o mică satisfacție și totodată un nou indemn pentru a și continua lupta împotriva elementelor evreești. S'a dovedit de data aceasta oficial, că autoritățile noastre au luat până acum apărarea unor indivizi al căror loc nu este la universitatea românească, nefiind nici cetățeni români nici studenți în regulă.

Cercetările, cari la facultatea de medicină au dus la acest senzațional

sfârșit, vor fi continuate și la facultățile celelalte, dându-se afară dela universitate toți câți au intrat acolo fără îndreptățire.

Va fi aceasta o mică — cum am spus — satisfacție pentru studențimea creștină, care, după ani de lipsuri și trudă purtați pentru a putea ajunge la certificatul care să'i facă studenți, a ajuns pe aceleași bănci ale universității cu elementele cari nu numai că sunt venite în țară pe cale neîngăduită,

dar nici n'au muncit acolo unde au fost, pentru a ajunge la certificatul pe care ni l-au adus în ară fals.

In afară de mica aceasta satisfacție mai trebuie însă dată una. Rectoratul universității din Cluj va trebui să ridice actele și carnetele de studii ale studenților excluși, înainte ca aceștia să o poată șterge din țară și să se înscrie la universități străine, de unde să ne vină peste doi-trei ani cu distinse titluri de licențiați și doctori.

Alegerile dela Sfatul Negustoresc

Adunarea generală. — Pregătirile dela ședințele anterioare. — O delegație dela Sfatul Negustoresc din București. — Ce se va discuta la Adunarea generală. — Cine este noul președinte. —

De mai bine de două săptămâni Sfatul Negustoresc din localitate face mari pregătiri în vederea adunării generale convocate pe ziua de mâine, 29 crt., pentru alegerea noului comitet și a noului președinte. Agitația s'a pornit generală și s'au resimțit de ea toate ședințele — aproape ziinice — cari s'au ținut de atunci până astăzi.

Cu toată această notă principală a pregătirilor, s'a arătat mereu un interes mare și chestiunilor celorlalte cari se vor pune în discuția adunării generale de mâine.

Chestiunile acestea s'au discutat cu deosebită aprindere în toate ședințele din aceste două săptămâni ale Sfatului Negustoresc din Cluj. Printre cele principale este insuficiența numărului bancnotar, impozitele, chestiunile transportului și gestiunea trecută a Sfatului Negustoresc.

O delegație din București.

Centraia Sfatului Negustoresc a anunțat, că va trimite la adunarea generală a Sfatului Negustoresc din Cluj doi delegați, dintre cari unul este dl Luca P. Niculescu, președintele Sfatului Negustoresc din București.

Delegația va aduce salutul centralei și va contribui, ca adunarea Sfatului din Cluj să aibă răsunet atât printre comercianții din București, cât și la guvern.

Sfatul Negustoresc din Cluj, a luat din vreme toate măsurile, ca să se facă delegației o primire demnă.

Noul Președinte al Sfatului Negustoresc din Cluj.

Lista comitetului care se va supune votului adunării generale, a fost întocmită de cu vreme, având în frunte pe dl Dr. Evian, dela Banca Generală din Cluj, iar ca secretar pe dl Cioran dela Banca Națională.

O delegație a membrilor Sfatului Negustoresc, a fost încredințată să se prezinte dlui Evian, spre a'l anunța de hotărârea Sfatului și a'i cere să primească postul ce i-s'a destinat. Delegația s'a prezentat dlui Evian Joi după amiază, anunțându'i această încredințare. Dl Evian a răspuns, că este dispus să primească președinția Sfatului Negustoresc.

Odată cu aceasta s'au retras celelalte candidaturi dela președinție, rămânând candidat singur directorul Băncii Generale.

Lista comitetului nu este definitivă, întrucât în ultimele zile ale săptămânii s'a răspândit zvonul că va fi revizuită mâine, la Adunarea Generală.

Din cauza aceasta nici n'a fost anunțată până astăzi nimănu.

Chestiunile din discuția adunării generale.

In afară de alegerea noului comitet și a noului președinte, adunarea generală a Sfatului Negustoresc din Cluj va discuta o seamă de chestiuni la ordinea zilei, dând însă precădere gestiunii trecute, valutei, impozitelor, executării legii speculei și amenzilor.

Un nou raport: fuziunea Reuniunii comercianților și industriașilor cu Sfatul Negustoresc.

In prezinta acestei adunări generale, care procupă cu stăruință toate cercurile comerciale și industriale din Cluj, s'a produs un fapt de importanță deosebită pentru Sfatul Negustoresc din Cluj. Reuniunea industriașilor și comercianților din localitate a fuzionat anume cu Sfatul Negustoresc, care a primit astfel un raport însemnat și o lărgire a sferei de activitate.

Reuniunea a rămas în ființă numai ca o organizație culturală, având a se îngriji mai cu seamă de necesitățile spirituale ale ucenicilor.

Când Ungaria atacă statele vecine

Cum a răspuns România în Decembrie trecut și ce-a făcut acum Cehoslovacia. Cehoslovacia câștigă sute de milioane, România pierde încă odată atâtea și pe de-asupra restrânge libertățile românești.

Amândouă cazurile ne sunt cunoscute: grăniceri unguri au atacat la sfârșitul anului trecut pe grănicerii români și au pătruns în două sate românești; iar acum două săptămâni grăniceri unguri au îndreptat atacuri la fel contra unor pichete grănicerești cehoslovace.

Ce s'a întâmplat după aceea, iarăș se știe. Noi am marșat trupe la graniță, am mobilizat mai multe contingente, am instituit starea de asediu, am restrâns libertățile românilor, dar nu ne-am atins de nici una dintre ale concetățenilor maghiari și nici chiar de ale ungarilor cetățeni ungari. Am rămas până astăzi sub stare de asediu; dacă eu român, am făptuit ceva pentru care să ajung la ju-

decătorie civilă, mă vor duce sub baionetă în fața Curții Marțiale — pentru că atacați în Decembrie trecut de unguri, suntem sub stare de asediu. Totatunci însă, când trupele românești marșau spre graniță și când, ca răspuns atacurilor Ungariei, se restrângeau libertățile românilor, ziarele ungurești puteau să ațâțe liber pe ungurii de aici contra noastră, oamenii politici unguri puteau să spună statului român cuvinte grele, în bisericile maghiare se putea cânta imnurile Ungariei, puteau să se răsfețe în ele icoane iredentiste, putea să se facă iredentism în școlile ungurești: pentru că eram sub starea de asediu luată, pentru români, ca măsură contra Ungariei.

Au trecut luni întregi astfel, în care timp noi am umblat mereu cu picioarele legate, iar ațâțările ungurești au rămas cu frâu liber.

Iar după patru luni Ungaria atacă Cehoslovacia, și guvernul din Praga ia și el măsuri, dar cât de deosebite de ale noastre, cari au costat visteria României sute întregi de milioane. Guvernul din Praga a răspuns izgonind pur și simplu din țară peste 60 de familii de magnați unguri, ale căror averi — de sute de milioane — au trecut la activele visteriei cehoslovace. S'a introdus și acolo starea de asediu, dar nu numai pentru populația cehoslovacă. S'au dat în judecată oameni, în cari republica cehoslovacă nu prea avea încredere, și s'a luat măsuri de bună pază la frontieră.

Câtă deosebire între aceste două procedări. Cu cât mai practică măsura fărăi cehoslovace, din care demult s'au izgonit toate elementele indozirabile, și cât de puțin chibzuite ale noastre, prin cari nu s'a atins nimeni de nici unul din sumedenia de ațâțatori cari mișună în toată țara, veniți în România pe toate căile ascunse.

Ghimpi.

D. Al. Vaida, fost prim-ministru, a ținut din nou, la Arad, să rămână consecvent vechei dsale formule dela Brașov, după care „consecvent este numai boul”. D-sa, în dragostea mare ce-o poartă minorității ungurești, a găsit de cuviință să deszică ceace se scrie în organul propriului său „partid,” declarând, că partidul național nu urmărește exproprierea catedralei maghiare din Cluj, cerută pe bază de documente prin articolele din „Patria” ale dlui prof. univ. Onisifor Ghibu.

După știri sigure dela Partidul Național, consecvența de mai sus a dlui dr. Al. Vaida a fost redeşptată de uniții din partid, cari nu sunt de acord cu d. Onisifor Ghibu pentru a se da catedrala maghiară românilor ortodoxi.

După altă știre apoi, d. Vaida a deszis „Patria” pentru singurul motiv, că guvernul liberal, înștiințat de d. Ghibu despre drepturile ce avem la catedrala romano-catolică, ar fi hotărât să îplinească cererea din cele patru articole consecutive din „Patria”. D. Vaida este adică gelos, deși nu mai este tânăr, și ar rezerva exproprierea catedralei ungurești pentru ziua când va veni dsa la putere.

De altfel logica fruntașului naționalist este foarte logică: până atunci poate se va construi catedrala românească la Cluj și trebuind pentru aceasta până la o sută de milioane, „Patria” dlui Vaida va avea un nou cuvânt împotriva bugetului guvernului.

De-ocamdată avem și un epilog: d. dr. Onisifor Ghibu, supărat și pe partid și pe d. Vaida, a hotărât să treacă la legea ortodoxă și să se înscrie în partidul liberal.

Agitațiile studențești.

La Cluj a fost liniște. Manifestațiile dela Iași și București. Un început de mișcare la Cluj.

Mișcările studențești, cărora s'a crezut că li-se va pune capăt prin cunoscuta hotărâre a ministrului și a rectorilor celor patru universități, au luat săptămâna aceasta proporții atât la Iași cât și la București.

La Cluj cursurile facultății de medicină s'au ținut în deplină ordine, cu toți studenții români și evrei. Deasemenea la facultatea de litere și filosofie și la cea de științe. Facultatea de drept a fost însă boicotată, studenții ținându-se departe de porțile Universității.

Sedințe nu s'au mai ținut la Cluj. Pentru astăzi s'a plănuț înșă una, care va întrece pe toate cele de până acum, fiind așteptați la întrunirea aceasta și delegați din București.

La București cursurile se țin dar cu foarte puțini studenți. Majoritatea covârșitoare a studenților a refuzat toată săptămâna să intre la cursuri. În schimb aceștia au făcut tot ce li-a stat în putință ca să împiedice ținerea cursurilor prin manifestații pe sală, cântări patriotice, huidueli, și chiar mici ciocniri.

Din cauza aceasta a fost adusă poliția, armata și jandarmii, cari în toate cazurile au pus capăt cu forța mișcărilor.

Între acestea la Iași s'au întâmplat lucruri impunătoare. Studenții au fost convocați la o adunare pentru a hotărâ să nu reîntre la cursuri. Adunarea s'a ținut cu o însuflețire exemplară dela orele opt până după miezul nop-

ții. În timpul acesta s'au ținut discursuri înflăcărâte și s'a jurat luptă fără încetare până nu vor fi împlinite toate dorințele studențimii. Un preot, care a fost adus în scopul jurământului, a luat jurământ dela toți cei de față. Pe când a ceastă sărbătorească hotărâre se lua în fața crucii, soldații aduși de autorități, au început să opereze pe afară, neputând intra în Universitate.

Au fost arestați peste 100 de studenți și studente, după ce pe zidurile Universității s'a arborat steagul negru cu cruce, simbolizând moartea drepturilor studențimii creștine.

Impotrivirea bărbătească dela Iași a stârnit admirație și studențimea bucureșteană s'a grăbit să și urmeze colegii dela Iași. O manifestație s'a făcut în mijlocul săptămânii în capitală și cu ocazia aceasta profesorul Mihail Dragomirescu a îndemnat pe studenți să nu contenească lupta. Manifestația a fost oprită pe străzi de armată și studenții a trebuit să se furișeze grupuri-grupuri spre Universitate, unde s'au baricadat. Nici acolo n'au fost lăsați înșă în pace de soldații, cari neavând pe unde intra în sălile de cursuri, au intrat pe ferești și au arestat pe studenții de față.

Manifestațiile acestea au avut și la Cluj răsunet puternic și ședința convocată pe ziua de astăzi se va produce în spiritul acesta dela Iași și București. La adunarea aceasta studențimea va aduce ca la Iași un preot, în fața căruia să jure continuarea luptei până la sfârșit, după cât ni-s'a spus din cercurile studențești.

cercurile guvernului. După informațiuni sigure din București, guvernul a trimis un delegat pentru a studia dovezile dlui Onisifor Ghibu și a refera în consecință.

Știrea va stârni de bună seamă un interes deosebit, pentru că statificarea și sechestrarea catedrelor ungrești romano-catolice pe seama ortodoxilor români nu înseamnă numai că va fi de prisos construirea plănuită catedrale românești, care ar costa până la 50 de milioane, ci înseamnă totodată un puternic precedent pentru a se lua măsuri la fel și față de alte biserici, institute și edificii, cari sunt în aceeași situație de drept cu biserica sfântului Mihail din Cluj.

Școli de stat sau școli confesionale?

Problema nu este de astăzi, de ieri, a fost pusă din primele zile ale intrării Ardealului sub stăpânirea românească. Dacă totuși nu s'a ajuns nici până astăzi să i se dea o deslegare, nu se datorește într'atâta guvernelor României întregite, cât încăpăținării autorităților bisericești, cari ar trebui să și dea astăzi seamă, că în România școala confesională înseamnă cu totul altceva decât sub stăpânirea maghiară.

Sinoadele bisericești din primăvara aceasta ni-au adus aceeași încăpăținată hotărâre a confesiunilor noastre, de a nu lăsa un amestec al statului în școlile confesionale. Afară de unul, de sinodul episcopiei ortodoxe din Cluj, toate au hotărât să stărue înainte pe calea veche, neingăduindu-și școlile conducerii statului, singura conducere cu putință și bună astăzi.

Stăruind astfel pe calea veche, autoritățile noastre bisericești au uitat, că păstrându-și școlile confesionale înfățișarea de astăzi, ele sunt ținute alături de școlile confesionale ale minorităților, cari caută mereu să profite de pe urma acestei situații. Ele nu și-au dat seamă, că autoritățile școlare ungrești bunăoară, atacă mereu școala confesională română și nu i dă și celei ungrești aceleași privilegii.

Tot atunci și-au uitat, că școlile confesionale ungrești, cari profită de pe urma acestei situații a școlilor noastre, nu sunt cătuș de puțin confesionale, ci, sub patronajul statului — catolic, sunt ale tuturor confesiunilor maghiare. La școlile acestea umblă elevi de toate confesiunile; ele sunt nu ale statului — catolic roman, sau ale nu știu cărei alte confesiuni maghiare, ci ale unei organizații speciale ungrești cu multe legături cu Ungaria. Astfel, tot atunci, când școlile noastre confesionale, unite și ortodoxe se ceartă între ele, școlile tuturor confesiunilor maghiare sunt toate mână'n mână.

Dar s'a mai uitat un lucru. Acela, că confesiunile noastre nu au învățători destui și școale destule. Ne amintim dela ședința din anul trecut a sinodului din Cluj, că s'a spus atunci, acolo, că peste 70 de școli din eparhia Clujului nu pot să funcționeze din cele două cauze de mai sus.

Arătând acestea, nu poate decât să ne bucure, că sinodul eparhiei din Cluj din anul acesta a hotărât să dea statului, pe lângă convenita despăgubire, școlile confesionale ale episcopiei.

Și este tot atunci întristător, că o altă episcopie, cea ortodoxă din Bihor, care hotărâse anul trecut același lucru, s'a răzgândit acum, reapucând pe vechi cale, alături de școlile confesionale ungrești.

Noua Constituțiune votată de Adunările Naționale Constituante, sancționată și promulgată în ziua de 28 Martie 1923, se află de vânzare la Librăria Anca, Cluj. O broșură Lei 6.

Cum ne facem de răs...

O confiscare de cărți iredentiste anulată peste șase zile, după ce s'a dovedit întâi că a fost întemeiată. Cum lucrează presa ungrească mână în mână cu ziarele evreilor noștri pentru a ne face de răs.

Se știe întâmplarea: după ce siguranța din localitate a confiscat vr'o trezeci de mii de cărți ungrești atâtătoare, un delegat ungar din Cluj s'a dus la București cu o petiție, plângându-se că s'a făcut o nedreptate culturii ungrești. Atât a trebuit pentru ca guvernul să revoce ordinul de confiscare pe care-l dăduse abia cu șase zile mai înainte.

Alt undeva poate un guvern ar fi știut să gândească, că dacă a dat un ordin, a trebuit să l dea întemeiat, și dacă l-a dat astfel, nu mai putea să l revoace.

Guvernul nostru nu s'a gândit înșă la aceasta, ci a căutat să arate străinilor cu ori-ce preț, că aduce legi și măsuri neseri-oase, pentru ca mâine să le retragă.

Cu toate că ordinul de acum a fost prea serios și prea întemeiat. Și dacă a fost așa, de ce această lașitate a deszicerii?

S'a dovedit cu aceasta încă odată, cât de mult atârnam cu toții de voia compatrioților noștri cari nu ne urmăresc consolidarea, de placul iredentismului ungreșesc și de-al presei românilor de lege evrească. Pentru că a fost destul, ca un scriitor ungar să ia apărarea cărților iredentiste confiscate, ca să sară toate ziarele evrești și să ne atace — în numele culturii iredentiste dela Budapesta. A fost destul să sară ziarele evrești și cele iredentiste maghiare dela Cluj, pentru ca guvernul să și deszică a doua zi o hotărâre.

Aceluiăș guvern i-a fost destul să și plece urechea la țipătul evreo-maghiar și n'a ținut seamă, că președintele unei serioase societăți, a scriitorilor români, a găsit că da, trebuia confiscate cărțile cari s'au confiscat, pentru că înșă Biblia maghiară era plină de ațăfări contra României.

Se vede înșă, că o Societate a Scriitorilor Români — pe care acelaș guvern o trimite în Ardeal ca să înfățișeze ce are România mai distins — nu prețuește la un guvern al României cât prețuește o vâicăreală din presa unui Honigmann sau C. Mille.

Sărbătorirea zilei de 1 Mai interzisă.

Secția politică a poliției din Cluj aduce la cunoștința tuturor, că sărbătoarea zilei de 1 Mai este oprită. Muncitorii nu vor putea face în acest an obișnuita excursiune în pădurea Hoia și nu vor putea ținea nici o întrunire.

Măsura nu se știe din ce cauză a fost luată, întrucât mișcări muncitorești nu s'au înregistrat de mult timp. Poate înșă să fi fost adusă din cauza că unii dintre muncitorii din Cluj — tâmplarii — sunt încă în grevă neputând până-acum încheia contractul colectiv cu patronii.

Mai curând înșă am crede, că dispozițiunea guvernului face parte din seria de interziceri de întruniri pe care o cunoaștem. Este explicabil să nu se permită întruniri muncitorilor, când au fost oprite cu forța armată chiar manifestații la gară — cum liberarilor se fac atâtea — plămuite de partizani în onoarea lui Ion Mihalache sau a generalului Averescu, ale cărui merite din războiul pentru întregirea României nu le poate contesta nici generalul Ilescu — Tur-tucaia al guvernului.

Noua lege a școlilor minoritare

Un proiect care nu e cunoscut încă și totuș e atacat de presa maghiară.

Printre alte proiecte de legi ce se vor depune în parlament în sesiunea deschisă până la 1 Iunie a. c., este și unul anunțat de dl Dr. Anghelescu, ministrul instrucțiunii publice, privitor la situația școlilor confesionale, în rândul cărora locul dintâi îl au școlile minorității ungrești.

Proiectul de lege va trebui să stabilească o cumpănă dreaptă între școlile statului și școlile confesiunilor ungrești, cari — numai în ce privește pe cele secundare — sunt mai multe decât înșeși școlile românești. Aceste școli maghiare au atins cifra aceasta complectate cu mai bine de 20 la sută înființate în abia patru ani de stăpânire românească. Firește, noua lege va trebui să aibă în vedere această situație, stabilind o cumpănă dreaptă, care să nu ne fie la fel defavorabilă ca pe timpul stăpânirii ungrești.

Noua lege va mai avea înșă de ținut seamă de controlul ce trebuie exercitat, pentru ca să nu se mai întâmple atentate ca cele înregistrate în școlile ungrești în acest an, și va mai avea apoi să hotărască întregul sistem al relațiilor față de stat ale acestor școli: chestiunea ajutorării lor, a profesorilor, examenelor, certificatelor.

Proiectul de lege al guvernului va trebui, cum am spus, să statorească toate acestea. De-oamidată proiectul nu este cunoscut, întrucât nici nu este definitiv, fiind încă în studii expertilor. Printre cei chemați să și dea părerea este și un ardelean, dl Dr. Al. Pteancu, Inspectorul general al învățământului secundar, al cărui cuvânt va fi hotărâtor, întrucât cunoscând d-sa temeinic legea similară a ungarilor, aplicată nouă, va trebui să se introducă în legea românească multe dintre principiile legii ungrești.

Este firesc să fie așa. Presa maghiară a sărit cu toate acestea, protestând contra proiectului guvernului, pe care nici nu l cunoaște încă. A făcut-o de bună seamă de teama introducerii în legea românească a principiilor legii ungrești aplicate nouă.

Teama aceasta de legea făcută de unguri nouă ar dovedi și celui mai necunoscător, cum a putut fi acea lege, când înșși ungurii se sperie de ea astăzi, când trebuie aplicată lor.

Invederat, noua lege românească va împrumuta și din legea ungarilor, dar va aduce și lucruri noi. Inovația de frunte este împărțirea școlilor în două categorii: de stat și particulare. Dintre ultimele unele vor fi cu drept de publicitate, altele nu, ci va trebui să dea examen la o școală a statului.

Ceeace îndârjește mai cu seamă minoritatea maghiară, este această categorisire a școlilor.

Și mai este un lucru: faptul, că n'au fost lăstate autoritățile școlare maghiare să elaboreze ele proiectul de lege, — cel puțin așa desprindem dintre rândurile unui sau altui ziar maghiar.

Statul va sechestra catedrala catolică din Cluj.

Seria de articole din „Patria” prin care d. Onisifor Ghibu, profesor universitar, a dovedit că avem drepturi depline la biserica catedrală a „Sfântului Mihail” din Piața Unirii din Cluj, a avut un răsunet deosebit și în

ȘTIRI DE PRETUTINDENI

Ziarul „Clujul“ dorind a servi interesele tuturor păturilor românești, atât dela sate, cât și dela orașe, în-ță pe cetitorii săi să adreseze pe mamele ziarului la Librăria Anca Cluj, Piața Unirii 32, ori-ce plân-ge-i vor avea. Plângerile cari vor surta iscălitura întregă a trimită-urului, le vom supune în coloanele „Clujului“ atenției forurilor în drept. Rugăm însă să ni-se scrie cât se poate de scurt.

Adunarea generală a baroului din Cluj. — Măine, 29 crt., va avea loc adunarea generală a baroului din Cluj.

Printre avocații de aici s'a pornit vie mișcare în legătură cu aceasta, fiind neînțelegeri în privința alegerii noului comitet și a noului președinte.

La adunarea generală a baroului se va aduce în discuție în afară de chestiunea anului trecut: chestiunea modificării corpului judecătoresc, unele din chestiunile discutate la congresul dela Orade, precum și chestiunea magistratilor unguri neprimiti în serviciul statului român. Chestiunea acestora se va pune în discuție în legătură cu ne-devăsurile aduse cu ocazia congre-sului dela Orade de către presa ma-ghiară, care a afirmat, că un membru din comitetul de până acum al barou-ri ar fi cerut reprimirea magistrat-ilor unguri, cari ar fi mai buni decât noiștrii.

Tribunalul din Târgu-Murășului a achitat pe funcționarii dela primărie și dela resortul de interne din Cluj, în sarcina cărora s'a descoperit acum unul, că ar fi sustras pentru sine banii ordonanței de resortul de interne din Cluj ca ajutor pentru primăriile comu-nale.

Manifeste studențești la Cluj. — Printre studenții din Cluj s'a împărțit săptămâna aceasta un manifest, care, în termeni foarte urbi și raționali, îndeamnă stu-dențimea clujană să se solidarizeze cu studenții dela celelalte universități.

Un alt manifest, al studenților ieșeni, îndeamnă de asemenea la continuarea luptei.

Totodată s'a împărțit și un număr special din „Cuvântul la-șilor“, conținând un manifest atre mamele române, pentru a îndemna pe studenți să apere țara contra evreilor.

La Blaj se fac mari pregă-tiri în vederea serbării dela 15 Mai, când se va prăsnui annuala aniversare a Libertății.

N'au trecut încă două săptămâni, de când granița cehoslovacă a fost atacată mai multe zile de către gră-nicerii unguri.

De pe urma incidentului s'a pro-dus un conflict diplomatic și Ceho-slovacia a hotărât să nu mai pri-nească în țara oaspeți din Ungaria. În urma acestei hotărâri consulatul cehoslovac din Budapesta a suspen-dat viza pașapoartelor.

Totatunci guvernul cehoslovac a hotărât să izgonească din țară 67 de magnați unguri și să le sechestreze averile.

Măsurile acestea serioase dovedesc, că conflictul este la fel de serios. Atât parlamentul din Praga cât și Adunarea Națională din Budapesta se ocupă cu el și i caută o dezlegare.

Cum însă cele două țări nu se în-țeleg cu una — cu două, a venit Liga Națiunilor să le împăce: o împăcare,

pe care telegraful maghiar ne spune că Budapesta a primit-o cu satisfacție. Liga Națiunilor a știut adică, ca prin-tre alte proteste din partea Ungariei, are și unul în privința frontierei. L-a discutat deci și a adus hotărârea: Ceho-slovacia să cedeze Ungariei un destul de mare teritoriu minier.

O mai bună împăcare nici că se putea, dupăce atacurile dela graniță au venit din partea Ungariei!

In legătură cu aceasta noi să ne amintim, că aceeaș maghiarofilă Ligă a Națiunilor are și câteva dosare un-gurești contra noastră, și printre al-tele câteva din partea minorității ma-ghiare dela noi cea așa mult alintată de toți oamenii noștrii.

O delegație de studenți din Iași a sosit săptămâna aceasta la Cluj, pentru a relua legăturile între studenții de acolo și stu-dențimea clujană, care singură a hotărât să nu continue până la toamnă mișcarea contra evreilor.

Sosirea ieșenilor a răscolit sentimente tinerești la majoritatea studenților clujeni, cari au început iar, de-ocamdată în măsură mai mică, să stărue pentru ducerea luptei până la capăt.

Pentru săptămâna care vine se așteaptă de altfel și o dele-gație din București.

Concomitent cu venirea ieșe-nilor, studenții din Cluj au început să se agite. Miercuri s'a produs la facultatea de medicină o mică manifestație, dar fără nici o urmare.

Pentru mâine de altfel s'a plă-nuit o mare întrunire, la care se va lua atitudine împotriva parti-zanilor intrării la cursuri alături de evrei.

La alegerile parlamentare din Bulgaria comuniștii au obținut o seamă considerabilă de mandate.

Pentru a unifica școlile din noile provincii și a ușura statul de sarcina susținerii lor, ministe-rul a făcut cunoscut prefectilor și primarilor din noile provincii să prevadă în bugetul cemunei su-mele necesare pentru susținerea localurilor și servitorilor școlilor.

Ministerul instrucțiunii publice a hotărât ca preoții profesori de religie cari nu au 10 ore de curs, să fie puși să țină cu elevii și elevule și alte ore, pentruca să aibă deplin acest număr de ore.

Un comitet de femei anti-semite. — La Iași s'a consti-tuit un comitet de române din înalta societate, în scopul de a sprijini mișcarea studențească. Comitetul a adresat un apel în-demnând mamele române de pretutiudeni să se constituie în comitete la fel, pentru a aduna fonduri pentru studențime.

Implinindu-se cinci ani dela înfiin-țarea Ligii Poporului a dlui general Averescu, partidul poporului a dat în onoarea fostului ministru președinte un banchet la care au luat parte toți șefii organizațiilor provinciale și foștii miniștrii ai partidului poporului.

La sfârșitul săptămânii au fost la București și Iași noi manifestații stu-dențești antisemite, fără incidente g.ave.

Primăria orașului Arad a hotărât să de-monteze statuia Libertății și a lui Kossuth și să le predea Ungariei.

La Budapesta au și început a se face pre-gătiri pentru primirea statuei Libertății, iar la Seghedin pentru primirea statuei lui Kossuth.

Cineva din Cluj a întrebat și primăria Clujului, dacă nu vrea să împrumute statuia lui Matiaș Corvinul Ungariei. Autoritățile noastre, în loc de răspuns sau discuție, au dat din umeri. La o adică aveau dreptate, pentrucă Matiaș Corvinul a fost român în primele sale zile și ori cât s'ar fi luptat contra Românilor, ungurii din Budapesta pot să nu'l uite această origină și'l pot interna alături de maiorul Sorescu, cel condamnat la zece ani închisoare pentrucă e soldat român.

De-ocamdată însă Matiaș Corvinul face serviciul aceleiași Budapeste. Este doar un veșnic memento al răzbumării ungurești.

Sesiunea Parlamentului a fost prelungită până la 1 lunie, de-oarece deputații nu s'au grăbit să participe la ședințele de acum, cari din această cauză nici nu s'au putut ținea. E și acesta un fel de a sublinia o activitate parla-mentară și a încasa diurne în plus.

Am arătat urmați și de alte ziare, că baia „Diana“ din localitate a urcat cu 50 la sută taxa unei băi, motivând această speculă cu încetarea, odată cu primăvara, a crizei de combustibil și cu scumpirea apei, care de câtu timp este atât de abundent adusă de So-meș, încât a început chiar să inunde.

De când s'a atras atenția asupra speculei din acest local care ar trebui să fie la îndemâna tuturor, a trecut timp și nici direcțiunea băii „Diana“, nici autoritățile n'au găsit, că este in-tolerabil să se ia 40 de lei pentru o bae și respectivele fricțiuni, sumă pe care în afară de îmbogățirii de război n'o poate nimeni da de câteori ar tre-bue să facă o bae.

Socotim, că medicul orașului are un cuvânt de spus, pentrucă nu pot fi lăsați cetățenii acestei „capitale“ să facă numai o bae, mult două pe lună, numai pentrucă speculei nesătule așa'i place.

D. Janovics, directorul teatrului maghiar din Cluj, proprietarul cinematografelor din localitate și-a vândut cinematografele unui consorțiu italian, de teama — se zice — a concurenței ce i-se făgăduise din partea cine-matografului românesc care se va instal. în vechea clădire a Universității.

Prin vânzarea aceasta teatrul maghiar din Cluj a pierdut un sprijin însemnat, știut fiind, că acest teatru se susținea mai cu seamă din veniturile cinematografului dlui director Ja-novics.

Boala prefectului poliției din Ca-pitală. — D. general Nicolescu, pre-fectul poliției din București, s'a îm-bolnăvit grav, pentrucă nu dormise patru nopți de-arândul trebuind să pă-zească ordinea capitalei de studenții manifestați.

Funcționarii s'au întors la slujbă cu toții. — Greva funcționarilor de-clarată Luni în capitală cu ocazia con-gresului, a eșuat complect. Dintre funcționarii din București abia zece la sută nu s'au prezentat la slujbă, iar dintre cei din provincie abia unul-doi. În Ardeal greva n'a existat de loc.

Joi ultimii funcționari greviști s'au prezentat la serviciu, greva fiind astfel sfârșită.

În cursul zilei de Marți greviștii au făcut la Văcărești o manifestație, cerând liberarea președintelui lor Schina, care a fost arestat Duminecă pentrucă a declarat greva.

La Teatrul Maghiar din Cluj, unde aproape toți actorii împreună cu di-rectorul, sunt evrei, s'a început o miș-care pentru darea afară și a celor doi — trei artiști cari sunt unguri adevă-rați. De-ocamdată a fost înștiințat unul Ekecs, că nu va mai fi angajat și pentru stagiunea viitoare.

Motivul excluderilor ar fi, că direc-țiunea nu poate tolera antisemitismul. Sub acest motiv, teatrul maghiar care de fapt este evreesc, va exclude și pe ultimul ungar dintre puținii ce'i are.

Astfel se prezintă vestita cultură un-gurească, cu care compatrioții un-guri ni-se laudă la toate ocaziile: o cultură maghiară pur evrească.

Consiliul comunal al Clujului a vo-tat săptămâna aceasta un împrumut forțat de 50.000,000 lei, pentru acope-rirea cheltuelilor urgente.

Din cauza ruperii zăgazului Someșului, întâmplată săptămâna aceasta în urma creșterii apelor, brațul drept al Someșului este complect sec. Pe brațul acesta al Someșului sunt toate morile de apă ale Clujului, deasemenea și baia de strand, cari toate vor trebui ținute închise mai multe luni, până se va construi noul zăgaz. Din cauza a-ceasta orașul va avea daune de peste un milion.

AVIZ!

La primăria orașului municipal Tg. Mureș sunt vacante mai multe posturi de manipulanți (salar cca. —1300 L) și posturi de funcționari în clasele de salariare XI-VIII. Doritorii să se ad-reseze primăriei indicând calificația și etatea și accludând documentele reg-lementare.

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal. Do-ritorii vor adresa Administrației ziarului „Clujul“, oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați, vor primi gazeta gratis și onorar.

Nou apărute

în Editura Librăriei Anca Cluj.

Nenorocții (roman) A. Șerbănescu. Prețul Lei 5'—

Ecouri (versuri) Dumbravă Lei 5'—
Oglinda Fermecată, Piesă lirică în 4 acte, după Grim de I. Iasinsky, pro-fesor. Prețul Lei 10'—

Mica publicitate

2 Lei cuvântul.

Anunciurile trebuesc predate cel mai târziu până Vineri dimineața la 8 oare la Librăria ANCA, Piața Unirii.

Mașini de tipografie de vânzare americane cu ramă de 33×23 și 46×33, nu funcționează din lipsă de repara-ție. Ambele 45.000 Lei. Adresa: Librăria Anca, Cluj.

Turnător de clopote cu prac-să îndelungată versat în toate ale turnătoriei, lucrător independent. Oferte cu indicația salariului la „Librăria Anca, Cluj.“

Conducător de Librărie să caută urgent nu-mai domni, cari au praxă îndelungată, să-și înainteze ofertele la Librăria Anca, Cluj, să prinde să poseadă afară de limba Română și cea Germană și Maghiară.

Casă, în apropierea centrului cu 2—3 odăi, bae, bucătărie, curte, gră-dină și grajd de piatră, cumpăr imediat. Of-erte la Administrația ziarului, Regina Maria, 14.

Instalație complectă de Ațetelin foarte acomodată la economie mai mare, eftin de vânzare. A se adresa la Adm. ziarului Re-gina Maria, 14.

Administrator expert se caută pen-tru ziarul „Clujul“.

Se caută contabil expert și corespondent, care posedă limba română, ger-mană și maghiară, numai pentru orele de după masă. Oferte la Adm. ziarului, Regina Maria, 14.

Se caută Domnișoară la servit pen-tru Librărie, se preferă a-celea, care au praxă de prăvălie și cari vor-besc limba rom., germ. și mag. Oferte la Adm. ziarului, Regina Maria, 14.

Dicționar de Gheție să caută. Oferte la Adm. ziarului Reg. M. 14.

Acvistor de reclame pentru orașul Cluj, separat în tot orașul să caută pentru ziarul „Clujul“ cu bună pro-visiune. Adresa la Adm. ziarului, Reg. M., 14.

Învățăcel din familie bună cu 2—4 clasă ci-vile sau liceale să caută pentru librăria Anca Cluj.

Răspândiți ziarul „Clujul“ care apare permanent în 10.000 exemplare.

Agitațiile studențești.

La Cluj a fost liniște. Manifestațiile dela Iași și București. Un început de mișcare la Cluj.

Mișcările studențești, cărora s'a crezut că li-se va pune capăt prin cunoscuta hotărâre a ministrului și a rectorilor celor patru universități, au luat săptămâna aceasta proporții atât la Iași cât și la București.

La Cluj cursurile facultății de medicină s'au ținut în deplină ordine, cu toți studenții români și evrei. Deasemenea la facultatea de litere și filosofie și la cea de științe. Facultatea de drept a fost însă boicotată, studenții ținându-se departe de porțile Universității.

Ședințe nu s'au mai ținut la Cluj. Pentru astăzi s'a plănuț înșă una, care va întrece pe toate cele de până acum, fiind așteptați la întrunirea aceasta și delegați din București.

La București cursurile se țin dar cu foarte puțini studenți. Majoritatea covârșitoare a studenților a refuzat toată săptămâna să între la cursuri. În schimb aceștia au făcut tot ce li-a stat în putință ca să împiedice ținerea cursurilor prin manifestații pe sală, cântări patriotice, huidueli, și chiar mici ciocniri.

Din cauza aceasta a fost adusă poliția, armata și jandarmii, cari în toate cazurile au pus capăt cu forța mișcărilor.

Între acestea la Iași s'au întâmplat lucruri impunătoare. Studenții au fost convocați la o adunare pentru a hotărâ să nu reîntre la cursuri. Adunarea s'a ținut cu o însuflețire exemplară dela orele opt până după miezul nop-

ții. În timpul acesta s'au ținut discursuri înflăcărâte și s'a jurat luptă fără încetare până nu vor fi împlinite toate dorințele studențimii. Un preot, care a fost adus în scopul jurământului, a luat jurământ dela toți cei de față. Pe când această sărbătorească hotărâre se lua în fața crucii, soldații aduși de autorități, au început să opereze pe afară, neputând intra în Universitate.

Au fost arestați peste 100 de studenți și studente, după ce pe zidurile Universității s'a arborat steagul negru cu cruce, simbolizând moartea drepturilor studențimii creștine.

Impotrivirea bărbătească dela Iași a stârnit admirație și studențimea bucureșteană s'a grăbit să și urmeze colegii dela Iași. O manifestație s'a făcut în mijlocul săptămânii în capitală și cu ocazia aceasta profesorul Mihail Dragomirescu a îndemnat pe studenți să nu contenească lupta. Manifestația a fost oprită pe străzi de armată și studenții a trebuit să se furișeze grupuri-grupuri spre Universitate, unde s'au baricadat. Nici acolo n'au fost lăsați înșă în pace de soldații, cari neavând pe unde intra în sălile de cursuri, au intrat pe ferești și au arestat pe studenții de față.

Manifestațiile acestea au avut și la Cluj răsunet puternic și ședința convocată pe ziua de astăzi se va produce în spiritul acesta dela Iași și București. La adunarea aceasta studențimea va aduce ca la Iași un preot, în fața căruia să jure continuarea luptei până la sfârșit, după cât ni-s'a spus din cercurile studențești.

cercurile guvernului. După informațiuni sigure din București, guvernul a trimis un delegat pentru a studia dovezile dlui Onisifor Ghibu și a refera în consecință.

Știrea va stârni de bună seamă un interes deosebit, pentru că statificarea și sechestrarea catedralei ungurești romano-catoalice pe seama ortodoxilor români nu înseamnă numai că va fi de prisos construirea planuitei catedrale românești, care ar costa până la 50 de milioane, ci înseamnă totodată un puternic precedent pentru a se lua măsuri la fel și față de alte biserici, institute și edificii, cari sunt în aceeaș situație de drept cu biserica sfântului Mihail din Cluj.

Școli de stat sau școli confesionale?

Problema nu este de astăzi, de ieri, a fost pusă din primele zile ale intrării Ardealului sub stăpânirea românească. Dacă totuși nu s'a ajuns nici până astăzi să i se dea o deslegare, nu se datorește într'atâta guvernelor României întregite, cât încăpăținării autorităților bisericești, cari ar trebui să și dea astăzi seamă, că în România școala confesională înseamnă cu totul altceva decât sub stăpânirea maghiară.

Sinoadele bisericești din primăvara aceasta ni-au adus aceeaș încăpăținată hotărâre a confesiunilor noastre, de a nu lăsa un amestec al statului în școlile confesionale. Afară de unul, de sinodul episcopiei ortodoxe din Cluj, toate au hotărât să stărue înainte pe calea veche, neîngăduindu-și școlile conducerii statului, singura conducere cu putință și bună astăzi.

Stăruind astfel pe calea veche, autoritățile noastre bisericești au uitat, că păstrându-și școlile confesionale înfățișarea de astăzi, ele sunt ținute alături de școlile confesionale ale minorităților, cari caută mereu să profite de pe urma acestei situații. Ele nu și-au dat seamă, că autoritățile școlare ungurești bunăoară, atacă mereu statul român, pentru că favorizează școala confesională română și nu i dă și celei ungurești aceleași privilegii.

Tot atunci și-au uitat, că școlile confesionale ungurești, cari profită de pe urma acestei situații a școlilor noastre, nu sunt câtuș de puțin confesionale, ci, sub patronajul statului — catolic, sunt ale tuturor confesiunilor maghiare. La școlile acestea umblă elevi de toate confesiunile; ele sunt nu ale statului — catolic roman, sau ale nu știu cărei alte confesiuni maghiare, ci ale unei organizații speciale ungurești cu multe legături cu Ungaria. Astfel, tot atunci, când școlile noastre confesionale, unite și ortodoxe se ceartă între ele, școlile tuturor confesiunilor maghiare sunt toate mână'n mână.

Dar s'a mai uitat un lucru. Acela, că confesiunile noastre nu au învățători destui și școale destule. Ne amintim dela ședința din anul trecut a sinodului din Cluj, că s'a spus atunci, acolo, că peste 70 de școli din eparhia Clujului nu pot să funcționeze din cele două cauze de mai sus.

Arătând acestea, nu poate decât să ne bucure, că sinodul eparhiei din Cluj din anul acesta a hotărât să dea statului, pe lângă convenita despăgubire, școlile confesionale ale episcopiei.

Și este tot atunci întristător, că o altă episcopie, cea ortodoxă din Bihor, care hotărâse anul trecut acelaș lucru, s'a răzgândit acum, reapucând pe vechea cale, alături de școlile confesionale ungurești.

Noua Constituțiune votată de Adunările Naționale Constituante, sancționată și promulgată în ziua de 28 Martie 1923, se află de vânzare la Librăria Anca, Cluj. O broșură Lei 6.

Cum ne facem de răs...

O confiscare de cărți iredentiste anulată peste șase zile, după ce s'a dovedit întâi că a fost întemeiată. Cum lucrează presa ungurească mână în mână cu ziarele evreilor noștri pentru a ne face de răs.

Se știe întâmplarea: după ce siguranța din localitate a confiscat vr'o treizeci de mii de cărți ungurești ațățătoare, un delegat ungur din Cluj s'a dus la București cu o petiție, plângându-se că s'a făcut o nedreptate culturii ungurești. Atât a trebuit pentru ca guvernul să revoce ordinul de confiscare pe care-l dăduse abia cu șase zile mai înainte.

Alt undeva poate un guvern ar fi știut să gândească, că dacă a dat un ordin, a trebuit să l dea întemeiat, și dacă l-a dat astfel, nu mai putea să l revoace.

Guvernul nostru nu s'a gândit înșă la aceasta, ci a căutat să arate străinilor cu ori-ce preț, că aduce legi și măsuri neseri-oase, pentru ca mâine să le retragă.

Cu toate că ordinul de acum a fost prea serios și prea întemeiat. Și dacă a fost așa, de ce această lașitate a dezșicerii?

S'a dovedit cu aceasta încă odată, cât de mult atârnam cu toții de voia compatrioților noștri cari nu ne urmăresc consolidarea, de placul iredentismului unguresc și de-al presei românilor de lege evrească. Pentru că a fost destul, ca un scriitor ungur să ia apărarea cărților iredentiste confiscate, ca să sară toate ziarele evrești și să ne atace — în numele culturii iredentiste dela Budapesta. A fost destul să sară ziarele evrești și cele iredentiste maghiare dela Cluj, pentru ca guvernul să și dezșică a doua zi o hotărâre.

Aceluiăș guvern i-a fost destul să și plece urechea la țipătul evreo-maghiar și n'a ținut seamă, că președintele unei serioase societăți, a scriitorilor români, a găsit că da, trebuia confiscate cărțile cari s'au confiscat, pentru că înșă Biblia maghiară era plină de ațățări contra României.

Se vede înșă, că o Societate a Scriitorilor Români — pe care acelaș guvern o trimite în Ardeal ca să înfățișeze ce are România mai distins — nu prețuește o guvern al României cât prețuește o vâicăreală din presa unui Honigmann sau C. Mille.

Sărbătorirea zilei de 1 Mai interzisă.

Secția politică a poliției din Cluj aduce la cunoștința tuturor, că sărbătorearea zilei de 1 Mai este oprită. Muncitorii nu vor putea face în acest an obișnuita excursiune în pădurea Hoia și nu vor putea ținea nici o întrunire.

Măsura nu se știe din ce cauză a fost luată, întrucât mișcări muncitorești nu s'au înregistrat de mult timp. Poate înșă să fi fost adusă din cauza că unii dintre muncitorii din Cluj — tâmplarii — sunt încă în grevă neputând până acum încheia contractul colectiv cu patronii.

Mai curând înșă am crede, că dispozițiunea guvernului face parte din seria de interziceri de întruniri pe care o cunoaștem. Este explicabil să nu se permită întruniri muncitorilor, când au fost oprite cu forța armată chiar manifestații la gară — cum liberarilor se fac atâtea — plămuite de partizani în onoarea lui Ion Mihalache sau a generalului Averescu, ale cărui merite din războiul pentru întregirea României nu le poate contesta nici generalul Ilescu — Tur-tucaia al guvernului.

Noua lege a școlilor minoritare

Un proiect care nu e cunoscut încă și totuș e atacat de presa maghiară.

Printre alte proiecte de legi ce se vor depune în parlament în sesiunea deschisă până la 1 Iunie a. c., este și unul anunțat de dl Dr. Angheliescu, ministrul instrucțiunii publice, privitor la situația școlilor confesionale, în rândul cărora locul dintâi îl au școlile minorității ungurești.

Proiectul de lege va trebui să stabilească o cumpănă dreaptă între școlile statului și școlile confesiunilor ungurești, cari — numai în ce privește pe cele secundare — sunt mai multe decât înșei școlile românești. Aceste școli maghiare au atins cifra aceasta complectate cu mai bine de 20 la sută înființate în abia patru ani de stăpânire românească. Firește, noua lege va trebui să aibă în vedere această situație, stabilind o cumpănă dreaptă, care să nu ne fie la fel defavorabilă ca pe timpul stăpânirii ungurești.

Noua lege va mai avea înșă de ținut seamă de controlul ce trebuie exercitat, pentru ca să nu se mai întâmple atentate ca cele înregistrate în școlile ungurești în acest an, și va mai avea apoi să hotărască întregul sistem al relațiilor față de stat ale acestor școli: chestiunea ajutorării lor, a profesorilor, examenelor, certificatelor.

Proiectul de lege al guvernului va trebui, cum am spus, să statorească toate acestea. De-ocamdată proiectul nu este cunoscut, întrucât nici nu este definitiv, fiind încă în studiul experților. Printre cei chemați să și dea părerea este și un ardelean, dl Dr. Al. Pteancu, Inspectorul general al învățământului secundar, al cărui cuvânt va fi hotărâtor, întrucât cunoscând d-sa temeinic legea similară a ungarilor, aplicată nouă, va trebui să se introducă în legea românească multe dintre principalele legii ungurești.

Este firesc să fie așa. Presa maghiară a sărit cu toate acestea, protestând contra proiectului guvernului, pe care nici nu l cunoaște încă. A făcut-o de bună seamă de teama introducerii în legea românească a principiilor legii ungurești aplicate nouă.

Teama aceasta de legea făcută de unguri nouă ar dovedi și celui mai necunoscător, cum a putut fi acea lege, când înșși ungurii se sperie de ea astăzi, când trebuie aplicată lor.

Invederat, noua lege românească va împrumuta și din legea ungarilor, dar va aduce și lucruri noi. Inovația de frunte este împărțirea școlilor în două categorii: de stat și particulare. Dintre ultimele unele vor fi cu drept de publicitate, altele nu, ci va trebui să dea examen la o școală a statului.

Ceeace îndârjește mai cu seamă minoritatea maghiară, este această categorisire a școlilor.

Și mai este un lucru: faptul, că n'au fost lăsaute autoritățile școlare maghiare să elaboreze ele proiectul de lege, — cel puțin așa desprindem dintre rândurile unui sau altui ziar maghiar.

Statul Va sechestra catedrala catolică din Cluj.

Seria de articole din „Patria” prin care d. Onisifor Ghibu, profesor universitar, a dovedit că avem drepturi depline la biserica catedrală a „Sfântului Mihail” din Piața Unirii din Cluj, a avut un răsunet deosebit și în

ȘTIRI DE PRETUTINDENI

Ziarul „Clujul“ dorind a servi interesele tuturor păturilor românești, atât dela sate, cât și dela orașe, înviată pe cetitorii săi să adreseze pe numele ziarului la Librăria Al. Anca Cluj, Piața Unirii 32, ori-ce plângeri vor avea. Plângerile cari vor purta iscălitura întregă a trimitătorului, le vom supune în coloanele „Clujului“ atenției forurilor în drept. Rugăm însă să ni-se scrie cât se poate de scurt.

Adunarea generală a baroului din Cluj. — Măine, 29 crt, va avea loc adunarea generală a baroului din Cluj.

Printre avocații de aici s'a pornit o vie mișcare în legătură cu aceasta, fiind neînțelegeri în privința alegerii noului comitet și a noului președinte.

La adunarea generală a baroului se va aduce în discuție în afară de chestiunea anului trecut: chestiunea înființării corpului judecătoresc, unele din chestiunile discutate la congresul dela Orade, precum și chestiunea magistratilor unguri neprimiți în serviciul statului român. Chestiunea acestora se va pune în discuție în legătură cu neadevărurile aduse cu ocazia congresului dela Orade de către presa maghiară, care a afirmat, că un membru din comitetul de până acum al baroului ar fi cerut reprimirea magistratilor unguri, cari ar fi mai buni decât ai noștri.

Tribunalul din Târgu-Murășului a achitat pe funcționarul dela primărie și dela resortul de interne din Cluj, în sarcina cărora s'a descoperit acum anul, că ar fi sustras pentru sine banii ordonanțai de resortul de interne din Cluj ca ajutor pentru primăriile comunale.

Manifeste studențești la Cluj. — Printre studenții din Cluj s'a împărțit săptămâna aceasta un manifestat, care, în termeni foarte urbani și raționali, îndeamnă studențimea clujană să se solidarizeze cu studenții dela celelalte universități.

Un alt manifest, al studenților ieșeni, îndeamnă de asemenea la continuarea luptei.

Totodată s'a împărțit și un număr special din „Cuvântul lașilor“, conținând un manifestat către mamele românce, pentru a îndemna pe studenți să apere țara contra evreilor.

La Blaj se fac mari pregătiri în vederea serbării dela 15 Mai, când se va prăsnui anuala aniversare a Libertății.

N'au trecut încă două săptămâni, de când granița cehoslovacă a fost atacată mai multe zile de către grănicerii unguri.

De pe urma incidentului s'a produs un conflict diplomatic și Cehoslovacia a hotărât să nu mai primească în țară oaspeți din Ungaria. În urma acestei hotărâri consulatul cehoslovac din Budapesta a suspendat viza pașapoartelor.

Totatunci guvernul cehoslovac a hotărât să izgonească din țară 67 de magnați unguri și să le sechestreze averile.

Măsurile acestea serioase dovedesc, că conflictul este la fel de serios. Atât parlamentul din Praga cât și Adunarea Națională din Budapesta se ocupă cu el și i caută o dezlegare.

Cum însă cele două țări nu se înțeleg cu una — cu două, a venit Liga Națiunilor să le împăce: o împăcare,

pe care telegraful maghiar ne spune că Budapesta a primit-o cu satisfacție. Liga Națiunilor a știut adică, ca printre alte proteste din partea Ungariei, are și unul în privința frontierei. L-a discutat deci și a adus hotărârea: Cehoslovacia să cedeze Ungariei un destul de mare teritoriu minier.

O mai bună împăcare nici că se putea, după ce atacurile dela graniță au venit din partea Ungariei!

În legătură cu aceasta noi să ne amintim, că aceeaș maghiarofilă Ligă a Națiunilor are și câteva dosare ungurești contra noastră, și printre altele câteva din partea minorității maghiare dela noi cea așa mult alintată de toți oamenii noștri.

O delegație de studenți din Iași a sosit săptămâna aceasta la Cluj, pentru a relua legăturile între studenții de acolo și studențimea clujană, care singură a hotărât să nu continue până la toamnă mișcarea contra evreilor.

Sosirea ieșenilor a răscolit sentimente tinerești la majoritatea studenților clujeni, cari au început iar, de-ocamdată în măsură mai mică, să stărue pentru ducerea luptei până la capăt.

Pentru săptămâna care vine se așteaptă de altfel și o delegație din București.

Concomitent cu venirea ieșenilor, studenții din Cluj au început să se agite. Miercuri s'a produs la facultatea de medicină o mică manifestație, dar fără nici o urmare.

Pentru mâine de altfel s'a plănuit o mare întrunire, la care se va lua atitudine împotriva partizanilor intrării la cursuri alături de evrei.

La alegerile parlamentare din Bulgaria comunistii au obținut o seamă considerabilă de mandate.

Pentru a unifica școlile din nouile provincii și a ușura statul de sarcina susținerii lor, ministrul a făcut cunoscut prefectilor și primarilor din nouile provincii să prevadă în bugetul cemunei sumele necesare pentru susținerea localurilor și servitorilor școlilor.

Ministerul instrucțiunii publice a hotărât ca preoții profesori de religie cari nu au 10 ore de curs, să fie puși să țină cu elevii și elevele și alte ore, pentruca să aibă deplin acest număr de ore.

Un comitet de femei antisemite. — La Iași s'a constituit un comitet de românce din înalta societate, în scopul de a sprijini mișcarea studențească. Comitetul a adresat un apel îndemnând mamele românce de pretutiudeni să se constituie în comitete la fel, pentru a aduna fonduri pentru studențime.

Implinindu-se cinci ani dela înființarea Ligii Poporului a dlui general Averescu, partidul poporului a dat în onoarea fostului ministru președinte un banchet la care au luat parte toți șefii organizațiilor provinciale și foștii miniștrii ai partidului poporului.

La sfârșitul săptămânii au fost la București și Iași noi manifestații studențești antisemite, fără incidente grave.

Primăria orașului Arad a hotărât să demonteze statuia Libertății și a lui Kossuth și să le predea Ungariei.

La Budapesta au și început a se face pregătiri pentru primirea statuei Libertății, iar la Seghedin pentru primirea statuei lui Kossuth.

Cineva din Cluj a întrebat și primăria Clujului, dacă nu vrea să împrumute statuia lui Matiaș Corvinul Ungariei. Autoritățile noastre, în loc de răspuns sau discuție, au dat din umeri. La o adică aveau dreptate, pentruca Matiaș Corvinul a fost român în primele sale zile și ori cât s'ar fi luptat contra Românilor, ungurii din Budapesta pot să nu' uie această origină și' pot interna alături de maiorul Soreescu, cel condamnat la zece ani închisoare pentruca e soldat român.

De-ocamdată însă Matiaș Corvinul face servicii aceleiași Budapeste. Este doar un veșnic memento al războaii ungurești.

Sesiunea Parlamentului a fost prelungită până la 1 Iunie, deoarece deputații nu s'au grăbit să participe la ședințele de acum, cari din această cauză nici nu s'au putut ținea. E și acesta un fel de a sublinia o activitate parlamentară și a încasa diurne în plus.

Am arătat urmași și de alte ziare, că baia „Diana“ din localitate a urcat cu 50 la sută taxa unei băi, motivând această speculă cu încetarea, odată cu primăvara, a crizei de combustibil și cu scumpirea apei, care de câtuva timp este atât de abundent adusă de Someș, încât a început chiar să inunde.

De când s'a atras atenția asupra speculei din acest local care ar trebui să fie la îndemâna tuturor, a trecut timp și nici direcțiunea băii „Diana“, nici autoritățile n'au găsit, că este intolerabil să se ia 40 de lei pentru o baie și respectivele fricțiuni, sumă pe care în afară de îmbogățirii de război n'o poate nimeni da de câteori ar trebuie să facă o baie.

Socotim, că medicul orașului are un cuvânt de spus, pentruca nu pot fi lăsați cetățenii acestei „capitale“ să facă numai o baie, mult două pe lună, numai pentruca speculei nesătule așa'i place.

D. Janovič, directorul teatrului maghiar din Cluj, proprietarul cinematografele din localitate și-a vândut cinematografele unui consorțiu italian, de teama — se zice — a concurenței ce i-se făgăduise din partea cinematografului românesc care se va instala în vechea clădire a Universității.

Prin vânzarea aceasta teatrul maghiar din Cluj a pierdut un sprijin însemnat, știut fiind, că acest teatru se susținea mai cu seamă din veniturile cinematografului dlui director Janovič.

Boala prefectului poliției din Capitală. — D. general Nicolescu, prefectul poliției din București, s'a îmbolnăvit grav, pentruca nu dormise patru nopți de-arândul trebuind să păzească ordinea capitalei de studenții manifestați.

Funcționarii s'au întors la slujbă cu toții. — Greva funcționarilor declarată Luni în capitală cu ocazia congresului, a eșuat complet. Dintre funcționarii din București abia zece la sută nu s'au prezentat la slujbă, iar dintre cei din provincie abia unul-doi. În Ardeal greva n'a existat de loc.

Joi ultimii funcționari greviști s'au prezentat la serviciu, greva fiind astfel sfârșită.

În cursul zilei de Marți greviștii au făcut la Văcărești o manifestație, cerând liberarea președintelui lor Schina, care a fost arestat Duminecă pentruca a declarat greva.

La Teatrul Maghiar din Cluj, unde aproape toți actorii împreună cu directorul, sunt evrei, s'a început o mișcare pentru darea afară și a celor doi — trei artiști cari sunt unguri adevărați. De-ocamdată a fost înștiințat unul Ekecs, că nu va mai fi angajat și pentru stagiunea viitoare.

Motivul excluderilor ar fi, că direcțiunea nu poate tolera antisemitismul. Sub acest motiv, teatrul maghiar care de fapt este evreesc, va exclude și pe ultimul ungur dintre puținii ce'i are.

Astfel se prezintă vestita cultură ungurească, cu care compatrioții unguri ni-se laudă la toate ocaziile: o cultură maghiară pur evrească.

Consiliul comunal al Clujului a votat săptămâna aceasta un împrumut forțat de 50.000.000 lei, pentru acoperirea cheltuelilor urgente.

Din cauza ruperii zăgazului Someșului, întâmplată săptămâna aceasta în urma creșterii apelor, brațul drept al Someșului este complet sec. Pe brațul acesta al Someșului sunt toate morile de apă ale Clujului, deasemenea și baia de strand, cari toate vor trebui ținute închise mai multe luni, până se va construi noul zăgaz. Din cauza aceasta orașul va avea daune de peste un milion.

A V I Z !

La primăria orașului municipal Tg. Mureș sunt vacante mai multe posturi de manipulanți (salar cca. —1300 L) și posturi de funcționari în clasele de salariare XI-VIII. Doritorii să se adreseze primăriei indicând calificația și etatea și accludând documentele reglementare.

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administrației ziarului „Clujul“, oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați, vor primi gazeta gratis și onorar.

Nou apărute

în Editura Librăriei Anca Cluj.

Nenorociții (roman) A. Șerbănescu. Prețul Lei 5:—

Ecouri (versuri) Dumbravă Lei 5:—
Oglinda Fermecată, Piesă lirică în 4 acte, după Grim de I. Iasinsky, profesor. Prețul Lei 10:—

Mica publicitate

2 Lei cuvântul.

Anunțurile trebuiesc predate cel mai târziu până Vineri dimineața la 8 oare la Librăria ANCA, Piața Unirii.

Mașini de tipografie de vânzare americane cu ramă de 33x23 și 46x33, nu funcționează din lipsă de reparație. Ambele 45.000 Lei. Adresa: Librăria Anca, Cluj.

Turnător de clopote cu practică îndelungată, să-și înainteze ofertele la Librăria Anca, Cluj, să pretinde să poseadă afară de limba Română și cea Germană și Maghiară.

Conducător de Librărie să caute urgent un om să-și înainteze ofertele la Librăria Anca, Cluj, să pretinde să poseadă afară de limba Română și cea Germană și Maghiară.

Casă, în apropierea centrului cu 2—3 odăi, baie, bucătărie, curte, grădină și grajd de piatră, cumpăr imediat. Oferte la Administrația ziarului, Regina Maria, 14.

Instalație completă de Ațetelin foarte acomodată la economie mai mare, eștin de vânzare. A se adresa la Adm. ziarului Regina Maria, 14.

Administrator expert se caută pentru ziarul „Clujul“.

Se caută contabil expert și corespondent, care posedă limba română, germană și maghiară, numai pentru orele de după masă. Oferte la Adm. ziarului, Regina Maria, 14.

Se caută Domnișoară la servit pentru Librărie, se preferă a-celea, care au praxă de pravălie și cari vorbesc limba rom. germ. și mag. Oferte la Adm. ziarului, Regina Maria, 14.

Dicționar de Gheție să caute. Oferte la Adm. ziarului Reg. M. 14.

Acvistor de reclame pentru orașul Cluj, separat în tot orașul să caute pentru ziarul „Clujul“ cu bună proviziune. Adresa la Adm. ziarului, Reg. M., 14.

Învățăcel din familie bună cu 2—4 clasă civile sau liceale să caute pentru librăria Anca Cluj.

**CASSA DE PĂSTRARE
ȘI BANCĂ DE CREDIT SOCIETATE PE ACȚII**

(12) 4-10 CLUJ PIAȚA UNIRII 7.
Capital Social 16,000.000 Lei. Fond de rezervă cca 15,000.000 Lei.
Filiale: Dej, D.-Sânmărtin, Alba-Iulia, Târgul-Murăș.
Devize primim sub condițiuni favorabile.

„AUTO-MECANICA S. A.“

CLUJ, STRADA REGINA MARIA Nr. 10.
ACCESORII, CAUCIUCURI, PIESE DE SCHIMB
BENZINA, ULEIURI, GARAGE, ATELIERE
STRADA DOROBANTILOR Nr. 18. (21) 4-10

„ECONOMUL“

(1) 4-10 institut de credit și economii, societate anonimă în CLUJ.
Sediul: Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 26. (Casa proprie).
Filială: Ludoșul-de-Mureș. TELEFON: Nr. 416.
Capital autorizat: Lei 5,000.000. Capital vărsat: Lei 3,000.000.
Fondat în anul 1886, cel mai vechiu institut financiar românesc în Cluj
Se ocupă cu tot soiul de afaceri bancare. — Primește depuneri pe livrete și în cont-
curent, pe lângă condițiunile cele mai avantajoase, impozitul îl plătește institutul. —
Acordă împrumuturi pe cambii (polițe) cu cavenți, și pe intabulare. — Deschide con-
turi-curente cu acoperire. — Primește asemnări de bani la ori-care institut din patrie.

Aneta Oltean & Co.

Salon modă de Paris — Párisi női kalap divatszalon
Cluj—Kolozsvár P. Unirei No. 1. (Mátyás királyi-tér). (15) 4-10
Au sosit cele mai nouă modele de vară.

Banca Ardeleană și Casa de Economie S. A.

Cluj, Piața Unirei Nr. 32. (2) 4-10
Capital social: Lei 40,000.000.
SUCURSALE: Tg.-Mureș, Uioara, Reghinul-Săsesc, Turda.

Cel mai mare și asortat magazin din țară de articole de sport și
vânătoare. Reprezentantul mai multor case mari din străinătate.
Cluj Calea Regele Ferdinand Nr. 141. (4) 4-10 Nicolae Roșca

**Banca Economică Națională Societate Anonimă.
Közgazdasági Bank Részvénytársaság.**

Telegramă—Sürgöncim: Közgazdaságibank.
TELEFONOK: 9-49, 10-37 és 2-35.
CLUJ, STR. MEMORANDULUI 20. (13) 4-10

Cel mai efțin izvor de cumpărare (25) 4-10
Eugeniu Szabó
depozit pentru mode de dame.
Cluj, Str. Regele Ferdinand 5.

„ALBINA“ Intrepozite

și societate comercială anonimă. Cluj Piața Gării. (Telefon 5-71).
Capital soc. 6 milioane Lei. Linie proprie de garaj.
Inmagazinează tot felul de mărfuri. Acoardă împrumut pe gaj de marfă.
Finanțiază afaceri comerciale și industriale.
Import-Export (3) 4-10

„ALBINA“

institut de credit și economii. Agenții: Sân-Mărtin.
Centrala: Sibiu. Sucursale: Brașov, București, Cluj, Medias, Lugoj, Târgul-Mureș și Timișoara.
Capital societar deplin vărsat . . . Lei 25,000.000—
Fonduri proprii . . . Lei 18,000.000—
Depuneri spre fructificare . . . Lei 260,000.000—
Cel mai vechiu institut financiar românesc din Transilvania.
Să ocupă cu tot felul de afaceri de bancă, are cores-
pondenți în orașele principale din țară și străinătate. (19) 4-10

Cea mai bună cafea turcească prăjită
și crudă să afli numai la firma

„Atlantica“

prp. P. Pop
Calea Regele Ferdinand Nr. 1
CLUJ (11) 4-10

Babos & Comp

comercianți mari de fier.
Cluj Regina Maria
au în deposit cele mai bune
pluguri și recvizite de economie.
(14) 4-10

J. Nacht Filiala Cluj

Soc. în nume colectiv.
Metale, ferărie, articole tehnice,
materiale pentru CF și industrie
(15) 4-10 En-Gros.
Telegrama: METALNACHT Telef. 653

„ASTRA“

Fabrică românească de rum, cognac,
licheruri și Hala de Coloniale
Proprietar: ANTON POP
CLUJ Calea Victoriei Nr. 41.
(18) 4-10 Telefon 1300
Engros Endetail

Fornszek & Wagner

comercianți de fier-vaskereskedők
Cluj, Calea Victoriei 6.
Cel mai efțin izvor de cumpărare.
(17) 4-10

L. Oriol Henne

(văpseală de păr)
cea mai renumită și nevătămătoare.
Se află în toate colorile numai
(14) 4-10 la magazinul
Iuliu Mussa
CLUJ, Str. Memorandului 16.

Alexandru Niman

ceasornicar și juvaier
CLUJ Regina Maria 41.
Face reparații precise și
efține. Cumpăr aur cu pre-
țul cel mai înalt. (8) 4-10

Cel mai efțin izvor de cumpărare

Drogeria „Viorelia“

Viorel Fodor
CLUJ Piața Unirei 15
Engros Endetail

Dacă voești să cumperi efțin
cercetează urgent

Centrala de coloniale

IOAN POP
CLUJ Regina Maria 9. (10) 4-10

Întreprindere Românească
Electrotehnică și Mecanică

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei 7.
Telefon 577. (16) 4-10

Mihail Körmendy Mihály

Cluj—Kolozsvár
Str. Regina Maria 25 Telefon 951 (6) 4-10

Dacă voiiți cafea bună
grăbiți la

Horváth

(5) 4-10 CLUJ
Str. Regina Maria 17

„Regele Pălăriilor“

„Kalap Király“
CLUJ Piața Unirii 24
Articli de modă bărbătească se
pot cumpăra mai efțin ca ori unde.

Drogeria „EMKE“

proprietar Alexandru Barkóczy
Asortiment bogat. Prețuri efține.
Serviciu solid. (20) 4-10

Marele Magazin „COLOMBO“ Cluj

proprietar Ionel Aldica Telefon 200.
Cel mai bine asortat cu: Coloniale,
Delicatese, Conserve, Vinuri, Cham-
pagne, Liqueruri și nemuritoarea
Tuică de Văleni.
Invită onor. Public a se convinge că
zdrobește concurența.
Mărfurile se trimit
prompt la domiciliu. (23) 4-10

Mare Deposit de Droguri

„Cosmos“

Cluj, Str. Iuliu Maniu 8.
Telefon 457. (24) 4-10

Petricas & Companiști

mare croitorie românească
CLUJ
Strada Memorandului 8.
În depozit Stofe Englezești.
Prețuri moderate. (22) 4-10

**Gumpărați la
Drogeria Rozsa**

CLUJ Piața Unirii Nr. 26.
(26) 4-10

„UNIREA“

Societate anonimă pentru
industria de bomboane,
biscuiti, etc. și cartonaje

Fabrică de ciocolată

CLUJ, Strada N. Paun Nr. 6.
Telefon: 7-57. Telefon: 7-57.
(27) 4-10